

(กสม. แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 22/2568)

กสม. จัดโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินอุตะเถา

ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากเสียงดังรบกวน และรับฟังความเห็นรอบด้าน
- ประธาน กสม. นำเสนอรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีฯ ของประเทศไทย
และปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อผู้หญิงในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการ

วันที่ 4 กรกฎาคม 2568 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายสันต์ ภัยหลิกี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ นางสาวหรรษา หอมหวล เลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 22/2568 โดยมีวาระสำคัญดังนี้

1. กสม. จัดโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินอุตะเถา ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากเสียงดังรบกวน และรับฟังความเห็นเพิ่มเติมอย่างรอบด้าน

นายสันต์ ภัยหลิกี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากนายกสมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนกับพวกซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนในตำบลสำนักท่อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เมื่อเดือนสิงหาคม 2565 ระบุว่า กองทัพเรือ (ผู้ถูกร้องที่ 1) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ผู้ถูกร้องที่ 2) ได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อสำรวจและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน (EHIA) โดยรอบสนามบินอุตะเถา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ตามโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 ซึ่งที่ผ่านมา มีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 4 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งไม่มีความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะในการประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ 3 เห็นว่า จำนวนครัวเรือนที่ถูกระทบจากเส้นเสียง NEF (Noise Expose Forecast) ซึ่งเป็นค่าประมาณการได้รับเสียงของชุมชนเมื่อมีกิจกรรมของท่าอากาศยาน ที่ระดับมากกว่า 40 หรืออยู่ระหว่าง 70 - 75 เดซิเบลเอ ให้เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบสูง ถูกปรับลดลงจากประมาณ 500 หลังคาเรือน เหลือเพียง 80 หลังคาเรือน แม้จะมีการประชุมชี้แจงเพิ่มเติมในการประชุมครั้งที่ 4 แต่ก็เกินไปอย่างเร่งรีบและใช้ระบบออนไลน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงการประชุมดังกล่าวได้ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ และผลการศึกษาของบริษัทที่ปรึกษา ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและหลักวิชาการ ทำให้ประชาชนในพื้นที่กังวลว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมในการชดเชยเยียวยา จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากทุกฝ่าย หลักกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รับรองให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกำหนดหน้าที่ของรัฐว่าในการดำเนินการของรัฐ หรือที่รัฐอนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียของประชาชนหรือชุมชน รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชน และ

ชุมชนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย ประกอบกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้รับรองสิทธิของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ อันสอดคล้องตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ประเด็นจำนวนครัวเรือนที่ถูกกระทบจากเส้นเสี่ยงของโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินอู่ตะเภา คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ คชก. ได้พิจารณารายงาน EHIA 3 ครั้ง เพื่อสอบถามถึงกรณีที่แผนที่แนวเส้นเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละครั้งของการประชุมรับฟังความคิดเห็น โดยพบว่าการลดจำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบลงจาก 480 ครัวเรือนในการจัดรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 2 เหลือเพียง 80 ครัวเรือน และ 93 ครัวเรือนตามลำดับในการรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 3 และ 4 ซึ่งบริษัทที่ปรึกษาโครงการชี้แจงว่าเป็นผลจากการปรับเปลี่ยนสมมติฐานการดำเนินงานของสนามบิน จากการใช้ทางวิ่งแบบ Segregated Mode หรือการแยกการใช้ทางวิ่งสำหรับการขึ้นและลงของอากาศยานในการประเมินครั้งแรกเป็นการใช้ทางวิ่งแบบ Mix Mode หรือการใช้ทางวิ่งร่วมกันสำหรับการขึ้นและลงของอากาศยาน ทำให้สัดส่วนการขึ้นและลงของเครื่องบินเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางเสียงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย และเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้จำนวนผู้ได้รับผลกระทบลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ต่อมา ปรากฏว่า ผู้ร้องกับพวกรวม 41 คน ได้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางในคดีพิพาทเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบจากแนวเส้นระดับเสี่ยง NEF ตามคดีหมายเลขดำที่ ส.12/2565 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2565 และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับคำร้องนี้แล้ว จึงเป็นกรณีตามมาตรา 39 (1) ประกอบมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งบัญญัติให้ กสม. ตั้งคดีเรื่องหากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

อย่างไรก็ดี กสม. เห็นว่า โครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 สนามบินอู่ตะเภา ของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการดำเนินโครงการของหน่วยงานของรัฐที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย วิถีชีวิต หรือประชาชนและชุมชนที่มีส่วนได้เสีย แม้โครงการได้จัดให้มีการระดมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว แต่เนื่องจากการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 4 ครั้งยังขาดความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และการรับฟังความคิดเห็นโดยเฉพาะการประชุมชี้แจงข้อมูล ครั้งที่ 4 เป็นการประชุมผ่านระบบออนไลน์ทำให้มีประชาชนบางส่วนไม่ได้เข้าร่วมประชุม ประชาชนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจึงไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการอย่างรอบด้าน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2568 จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะไปยังกองทัพเรือ (ผู้ถูกร้องที่ 1) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ผู้ถูกร้องที่ 2) ให้ประชาสัมพันธ์และชี้แจงข้อมูลรายละเอียดโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 ของสนามบินอู่ตะเภาในระยะต่าง ๆ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ หรือลงพื้นที่รับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่อโครงการ เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

นอกจากนี้ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอีกครั้ง ก่อนดำเนินโครงการก่อสร้างทางวิ่งและทางขับที่ 2 ของสนามบินอู่ตะเภา โดยเฉพาะประเด็นผลกระทบ เรื่องเสียงและผลกระทบต่อสุขภาพ และให้นำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา หรือกำหนดมาตรการ ป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่ชัดเจน โดยติดตามและประเมินผลแผนการดำเนินงานโครงการก่อสร้างทางวิ่ง และทางขับที่ 2 ที่กำหนดไว้ในรายงานความก้าวหน้าทุก 3 เดือน และให้รายงานความก้าวหน้าหรือ จัดกิจกรรมชี้แจงเพิ่มเติมให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งให้กำกับดูแลให้ผู้ร้องที่ 1 และ ผู้ร้องที่ 2 เร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบจากเสียงดังรบกวนจากการขึ้นลงของเครื่องบิน และการปล่อยมลพิษ จากเครื่องบินจากการใช้ทางวิ่งที่ 1 ประสานกรมควบคุมมลพิษตรวจวัดระดับเสียงอากาศยานในบริเวณ พื้นที่รอบสนามบินอู่ตะเภา ในทางวิ่งที่ 1 เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาติดตามและประเมินผล และให้ใช้ผล ตรวจวัดดังกล่าวไปทบทวนและปรับปรุงเส้นทางการบินขึ้น – ลง จากเครื่องบินจากการใช้ทางวิ่งที่ 1 โดย หลีกเลี่ยงหรือบินผ่านพื้นที่ชุมชนตำบลสำนักท้อนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

2. ประธาน กสม. นำเสนอรายงานสู่ขบวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อสตรีฯ ของประเทศไทย แนะนำปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อผู้หญิงในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการ

นางสาวहरषा หอมหวล เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 16 – 19 มิถุนายน 2568 นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวสุภัทรา นาคะผิว กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เข้าร่วมการประชุมของคณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ หรือ CEDAW ครั้งที่ 91 ในโอกาสที่คณะกรรมการ CEDAW จะพิจารณารายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญา CEDAW ฉบับที่ 8 ของประเทศไทย ที่สำนักงานสหประชาชาติ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

คณะผู้แทน กสม. เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ CEDAW เพื่อนำเสนอประเด็นสำคัญในรายงาน สู่ขบวนการของ กสม. เกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญา CEDAW ของไทย โดยประธาน กสม. ได้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินการของไทยที่เป็นความก้าวหน้าในการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ เช่น การแก้ไข กฎหมายสมรสเท่าเทียม และการปรับแก้อายุขั้นต่ำในการสมรสให้สอดคล้องกับพันธกรณีและมาตรฐาน ระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันได้กล่าวถึงประเด็นที่ยังเป็นข้อท้าทายสำคัญ รวมทั้งข้อเสนอแนะของ กสม. ในประเด็นดังกล่าว อาทิ การแก้ไขกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ถูกรังแกด้วยความรุนแรงในครอบครัว การแก้ไขกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศให้ครอบคลุมความผิดรูปแบบใหม่ ๆ การส่งเสริม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของผู้หญิง การยกเลิกกฎหมายการค้าประเวณี การเข้าถึงสิทธิในสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนากระบวนการบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ตลอดจนการคุ้มครองผู้หญิง ในบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิง

นอกจากนี้ คณะผู้แทน กสม. ได้เข้าร่วมการพิจารณารายงานผลการดำเนินการของประเทศไทยตาม อนุสัญญา CEDAW ฉบับที่ 8 ซึ่งเปิดโอกาสให้ กสม. ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมให้ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาของประเทศไทย โดยประธาน กสม. ได้กล่าวถ้อยแถลงซึ่งมี ใจความสำคัญว่า แม้ประเทศไทยจะมีพัฒนาการเพื่อส่งเสริมสิทธิสตรีในหลายด้าน แต่ผู้หญิง เด็กหญิง และ

ผู้มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มต่าง ๆ ยังคงต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายในการเข้าถึงและใช้สิทธิได้จริงหลายประการ กสม. จึงมีข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญา CEDAW ใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เพื่อให้ผู้หญิงเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม (2) การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในกระบวนการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ รวมถึงในระดับชาติ และ (3) การเสริมพลังผู้หญิงให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสามารถของตนเองในทุกมิติ ทั้งนี้ ในการพิจารณารายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญา CEDAW ของประเทศไทย คณะกรรมการได้สอบถามการดำเนินการของรัฐบาลไทยในหลายประเด็น รวมถึงประเด็นที่ กสม. นำเสนอในรายงานคู่ขนาน ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้ชี้แจงเพิ่มเติมและตอบข้อซักถามในประเด็นต่าง ๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการ CEDAW จะได้สรุปผลการพิจารณารายงานของประเทศไทยและมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ต่อรัฐบาลไทยต่อไป

อนึ่ง ในระหว่างการปฏิบัติภารกิจเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ CEDAW ครั้งนี้ คณะผู้แทน กสม. ยังได้พบหารือกับผู้แทนขององค์การระหว่างประเทศอื่นอีก 3 แห่ง เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางขยายความร่วมมือด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) การพบกับผู้อำนวยการใหญ่องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน หรือ IOM (International Organization for Migration) เพื่อหารือเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้โยกย้ายถิ่นฐานและปัญหาการค้ามนุษย์ ทั้งในระดับระหว่างประเทศและในบริบทของประเทศไทย (2) การพบกับหัวหน้าฝ่ายสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาของ UN Women เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ UN Women รวมถึงแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงตามอนุสัญญา CEDAW ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งเพื่อความก้าวหน้าของสตรี ในโอกาสครบรอบ 30 ปีของปฏิญญาซึ่งได้รับการรับรองจากที่ประชุมระดับโลกว่าด้วยสตรีครั้งที่ 4 เมื่อปี 2538 ที่กรุงปักกิ่ง และ (3) การพบกับผู้อำนวยการฝ่ายมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) เพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์และแนวทางการคุ้มครองสิทธิแรงงานในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิของแรงงานนอกระบบและแรงงานข้ามชาติ

การเข้าร่วมประชุมของ กสม. ครั้งนี้เป็นการส่งเสริมความร่วมมือกับกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเพื่อให้ประเทศไทยมีความก้าวหน้าและมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนตามอนุสัญญา CEDAW มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและองค์กรภาคประชาสังคมต่างประเทศที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กสม. จะติดตามการดำเนินการของประเทศไทยตามอนุสัญญา CEDAW โดยเฉพาะประเด็นที่ กสม. และคณะกรรมการ CEDAW ยังมีข้อห่วงกังวลเพื่อให้ผู้หญิงได้รับสิทธิที่เท่าเทียมอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4 กรกฎาคม 2568